

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-03-28
Besvaras senast
2024-04-12

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2023/24:661 Kriminaliseringen av narkotika

Den svenska narkotikapolitiken har under lång tid varit repressivt inriktad. År 1988 kriminaliserades konsumtion av narkotika, och år 1993 skärptes straffen. Detta har sedan skett successivt, och så sent som sommaren 2023 skärptes straffen återigen. Konsekvensen kommer sannolikt att bli att betydligt fler döms till fängelse, för att exempelvis ha sålt mindre kvantiteter narkotika till vänner.

Straffskärpningen för narkotikabrott som riksdagen antog sommaren 2023 innebar att en strängare straffrättslig reaktion nu görs mot narkotikabrott som tar sikte på försäljning av narkotika. Förändringen ifrågasattes av bland andra Folkhälsomyndigheten och Stockholms universitet, som menade att det saknas empiriskt stöd för att reformen löser det långsiktiga problemet med narkotikabrott.

Att straffskärpningen kommer att avskräcka människor från att använda narkotika måste ses som osannolikt. Forskning visar att det inte finns något sådant samband. Effekten för samhället kan därmed bli ökade kostnader och skador, när människor som annars inte skulle ha gjort det döms till fängelse och riskerar såväl stigmatisering som att odla kontakter med personer insyltade i grövre kriminalitet. Frågan är om regeringen kommer att ta sådana effekter i beaktande och vad man i så fall drar för slutsatser av det.

En rapport från Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO 2023:10 *Bruk och straff*) gick noga igenom den forskning som finns och gjorde jämförelser också med andra länder. Rapportens övergripande slutsats är att en utredning bör tillsättas i syfte att avkriminalisera eget bruk och mindre innehav av narkotika i Sverige.

Rapporten från ESO tar också upp de kontrollkostnader som finns för den svenska narkotikapolitiken. Rapporten konstaterar att all politik är en avvägning mellan förväntade vinster och kostnader och att narkotikapolitikens kostnader fått påtagligt lite utrymme i propositioner och utredningar i Sverige. Detta borde vara en prioriterad fråga att ställa och söka svar på för en justitieminister och en regering.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

1. Avser ministern att utvärdera de straffskärpningar som infördes för narkotikabrott och som trädde i kraft sommaren 2023?
2. Avser ministern att i en SOU utreda effekterna av kriminaliseringen av narkotikakonsumtion överlag?
3. Kommer ministern att ta initiativ till att utreda de samlade kostnaderna för den svenska narkotikapolitiken?

.....

Rasmus Ling (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck